

BRISK Tábor

Pětaosmdesát svíček na dortu, desítky milionů u zákazníků

S kořeny zapuštěnými v historii, ale s rozumem a odhodláním zaměřeným na budoucnost. Tak by se dal popsat příběh firmy BRISK Tábor. Stejně jako před 85 lety i v 90. letech se podnik postavil na nohy díky českému kapitálu a technické šikovnosti českých lidí. Připomeňme si **úspěšný příběh** o svíčce, která urazila dlouhou cestu od BRITY přes PAL až k dnešnímu BRISKu.

V roce 1922 jezdilo v Československu pět tisíc automobilů, v roce 1936 to bylo už 85 tisíc a k tomu bezpočet motocyklů, brzy slavných značek JAWA a ČZ. Tržní příležitost vzal do rukou strojný inženýr Josef Bruck, který v roce 1935, tedy právě před 85 lety, začal v jihočeském Táboře vyrábět svíčky pro spalovací motory pod značkou BRITA, nejdříve se slídovou a později keramickou izolací.

V roce 1939 opouštělo malou továrnu ročně kolem sedmi tisíc kusů svíček, které putovaly dokonce i k zákazníkům ve Švédsku, Norsku, tehdejší Jugoslávii a Rumunsku. Zakladatel Bruck měl možnost sledovat úspěch své svíčky jen velmi krátce. V roce 1938 musel odevzdat továrnu do státní správy. O osm let později byla firma převedena pod národní správu podniků automobilových a leteckých PAL a tato značka se dále používala jako ochranná známka. Poválečného znárodnění se Josef Bruck ani nikdo z jeho rodiny nedožili, jako Židé zahynuli v koncentračním táboře v Osvětimi.

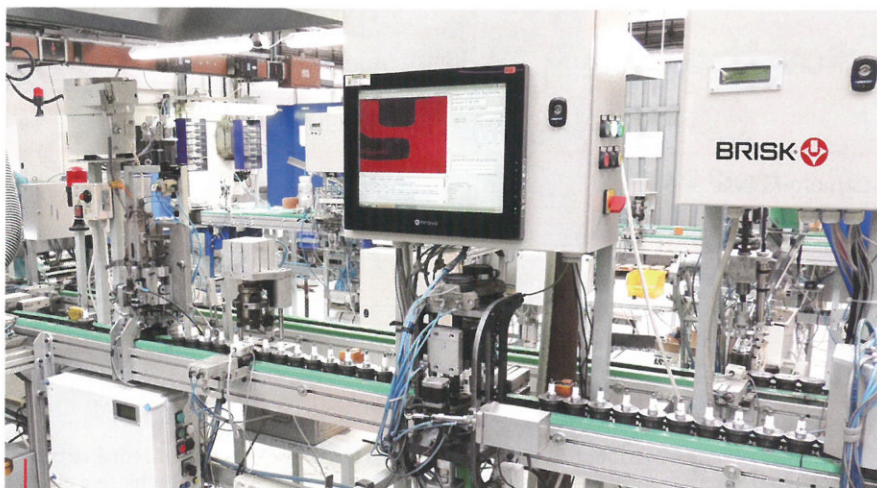
V roce 1953 byl vytvořen samostatný národní podnik JISKRA, který vyráběl kolem dvou milionů svíček za rok a až do začátku 90. let byl schopen

zajistit zejména potřeby tuzemského trhu. Malá část, která se vyvážela, byla předmětem barterového obchodu s ostatními zeměmi komunistického bloku. Na Západě měly svíčky dobrou pověst zejména díky motoristickému sportu. Několikanásobný motocyklový mistr světa Josef Fojtík byl s českými PALkami hvězdou prestižního závodu „Šestidenní“ a Jaroslav Falta s nimi zase exceloval jako jeden z nejlepších motokrosových jezdců 70. let na světovém mistrovství.

Bez vývoje by to nešlo

Novodobá historie firmy BRISK se začala psát v roce 1995 s příchodem jejího současného stoprocentního vlastníka Mojžíře Čapky. Realizace jasné strategie dovedla BRISK na současnou úroveň respektovaného partnera předních výrobců aut a zahradní techniky.

Postupně se navyšovala produkce zapalovacích svíček, rozvíjel se export, investovalo se do nových technologií. V polovině 90. let bylo pro zajištění dalších zdrojů na rozvoj firmy rozhodující

BRISK Tábor patří mezi pěti největších výrobců zapalovacích svíček ve světě.

Foto: BRISK Tábor

využití velkého potenciálu trhu v Rusku, s čímž souviselo i vybudování výrobního závodu v Kaliningradu.

Aby se mohla dosud neznámá značka BRISK srovnávat se světovou konkurencí, potřebovala si firma vybudovat vlastní vývojovou základnu a zkušebnictví, které by do budoucna garantovalo kompatibilitu s konkurenčními výrobky jak po technické, tak po kvalitativní stránce. Bez dalších milionových investic do nových výrobních hal, do technologií na lisování a obrábění kovů, povrchové úpravy kovů, lisování a vypalování keramických komponent, nových modulárních linek na konečnou montáž zapalovacích svíček nebylo reálné pustit se na nové světové trhy.

Jako prozíravé se projevilo rozhodnutí jít kromě zapalovacích svíček do dalšího výrobního programu, a to automobilových snímačů. Myšlenka sice vzešla z diagnostických přístrojů PALTEST, vyráběných před privatizací, nicméně vlastní vývoj a technologické zajištění výroby senzorů začínalo na zelené louce.

Ocenění od Piěcha

Jedním ze strategických kroků byl vstup do prvovýroby společnosti ŠKODA AUTO, která již patřila do koncernu Volkswagen. V BRISKu museli nastavit systém řízení jakosti dle nových a neznámých norem ISO 9001, později podle normy ISO/TS 16 949:2002, a vychovat vývojové inženýry, kteří budou schopni komunikovat s náročnými zákazníky z řad automobilů.

V roce 1996 zahájila tábořská firma dodávky snímačů otáček na pás mlado-boleslavské automobilky a krátce nato, v roce 1998, byl BRISK vyhodnocen jako nejlepší dodavatel koncernu VW. Tuto skutečnost považuje Mojmir Čapka, který tehdy osobně převzal od šéfa koncernu Ferdinanda Piěcha ocenění Leading Edge, za důležitý mezník v přeměně dosud ve světě málo známé firmy na uznávaného dodavatele prvovýrob a náhradní spotřeby.

Do aut, sekaček i letadel

V současné době se BRISK řadí ve světě mezi pěti největších výrobců zapalovacích svíček a zaujímá také stále významnější pozici mezi největšími výrobci automobilových snímačů. Zaměstnává kolem 500 kmenových zaměstnanců v 70 profesích.

Roční objem produkce se za čtvrt století několikanásobně zvýšil, a to jak v zapalovacích svíčkách, tak i ve sni-

mačích, export do více než 70 zemí světa zajišťuje 97 procent celkových tržeb. Kromě svíček a snímačů, které představují hlavní segment výrobního programu, produkuje v BRISKu dnes také technickou keramiku, která se využívá například v textilním a chemickém průmyslu, a zapalovací elektrody pro plynové kotle.

Nejnovější motory aut, motocyklů a zahradní techniky, ale i lodí či letadel dnes využívají více než 500 různých typů svíček z BRISKu. Stabilními odběrateli jsou přední hráči z řad automobilek a výrobců zahradní techniky a jejich distributoři na trzích USA, Jižní Ameriky, Evropy, Blízkého a Středního východu, Austrálie, Afriky a jihovýchodní Asie.

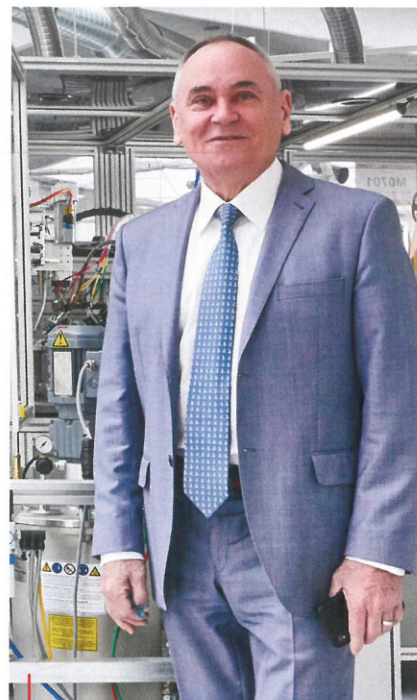
Také trh Ruska a bývalých států Ruské federace stále generuje významnou část tržeb a představuje pro BRISK strategický potenciál i do budoucna. Rychle se měnící vozový park nahrává prodeji cenově zajímavých typů zapalovacích svíček ve velkém objemu. Zásadní jsou zde dodávky do prvovýroby AvtoVazu a dalších automobilek. Ty zajišťuje BRISK od roku 2016 ze svého závodu v ruském Togliatti, který má roční kapacitu výroby až 10 milionů zapalovacích svíček a dle požadavků produkuje také snímače.

Zapalovací svíčky a snímače
se vyváží do více než
70 zemí. Export zajišťuje
97 procent celkových
tržeb firmy.

Několik patentovaných konstrukčních řešení zapalovacích svíček našlo využití zejména v motosportu, kde se BRISK v současné náročné konkurenci úspěšně etabluje. Pokračuje tak v tradici ze 60. let minulého století. Závodní týmy včetně těch továrních dosahují se zapalovacími svíčkami BRISK prvenství na mistrovství světa v různých motoristických disciplínách, což dokládá kvalitu výrobku.

Výzvy pro budoucnost

Třetinový podíl na celkovém obrátu firmy představují snímače pro osobní i nákladní automobily, které jsou z 99 procent dodávány přímo na montážní linky automobilek koncernu

Mojmír Čapka, vlastník a předseda představenstva firmy BRISK Tábor

Foto: BRISK Tábor

Volkswagen, Volvo Trucks, Tatra, Scania či již zmíněného AvtoVazu. Dnes se vývojové oddělení zabývá možnostmi výroby dalších typů snímačů v souvislosti s novými trendy v automobilovém průmyslu, kterými jsou hlavně elektromobilita a autonomní řízení.

„Nové požadavky na automobilový průmysl a diskuze kolem omezení spalovacích motorů všeobecně nepředstavují pro firmu BRISK nejasnou budoucnost, ale jsou pro podnik naopak výzvou,“ říká Mojmir Čapka, předseda představenstva BRISK Tábor, a pokračuje: „Přestože máme zajištěný odbyt zapalovacích svíček pro klasické spalovací motory minimálně na dalších 20 let, a to především díky stabilním odběrům v celosvětové náhradní spotřebě, chceme být připraveni i na nové požadavky alternativních řešení v podobě elektromobilů, hybridů a CNG agregátů. Už v roce 1996 jsme například vyvinuli zapalovací svíčky BRISK Silver, konkrétně pro palivo LPG a CNG. V rámci stávajícího sortimentu již osazujeme modely s hybridními motory. Vývojové oddělení BRISKu spolupracuje s automobilkami na vývoji komponent dle požadavků nízkoe emisních motorů na nové materiály, životnost a konstrukci zapalovací svíčky a nová řešení testuje.“

Za posledních více než 20 let získala společnost řadu ocenění a uznání, která úspěšnou strategii podniku potvrzují.

red